

ONDERZOEK HOTSPOTAANPAK
AMSTERDAM WEST

- eindrapport -

Auteurs:
mr. drs. A. Schreijenberg
drs. G.H.J. Homburg

RegioPlan Beleidsonderzoek
Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam
Tel.: +31 (0)20 – 531 53 15
Fax : +31 (0)20 – 626 51 99

Amsterdam, december 2012
Publicatienr. 2328

© 2012 RegioPlan, in opdracht van de gemeente Amsterdam, Stadsdeel West
Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van RegioPlan.
RegioPlan aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
1.1	Achtergrond.....	1
1.2	Doel- en vraagstelling	1
1.3	Normenkader	2
1.4	Werkwijze	4
1.5	Leeswijzer	5
2	Hotspotaanpak: het plan	7
2.1	Doelstelling.....	7
2.2	Organisatie	8
2.3	Selectie hotspots.....	9
2.4	Maatregelen	10
3	De uitvoering van de hotspotaanpak	13
3.1	Kernploeg.....	13
3.2	Communicatie	14
3.3	Handhaving	15
3.4	Wijkbeheer en ASW	16
3.5	Knelpunten en succesfactoren.....	17
4	Effecten van de hotspotaanpak	19
4.1	Nalevingsgedrag	19
4.2	Causaliteit	22
4.3	Benodigde effectindicatoren	26
5	Conclusies	27
Bijlagen	.....	29
Bijlage 1	Bijplaatsingen op acht hotspots en acht niet-hotspots.....	31
Bijlage 2	Stand van zaken december 2012	33

1 INLEIDING

1.1 Achtergrond

Schone straten	Stadsdeel West heeft de ambitie om tot de top 4 van de schoonste Amsterdamse stadsdelen te gaan horen. Deze ambitie is vastgelegd in het coalitieakkoord 'West maakt het verschil'. Dat schone straten een onderwerp is dat leeft in de buurt, blijkt ook uit de resultaten van het digitaal panel West. Bewoners noemen schonere straten steevast als een onderwerp dat in het stadsdeel voor verbetering vatbaar is.
Hotspots	Het meest gesignaleerde en gemelde probleem is het verkeerd aanbieden van huis- en grofvuil. Dat gebeurt niet overal in gelijke mate; op sommige plaatsen neemt het ernstigere vormen aan. Daarom is gekozen voor een gerichte integrale aanpak op deze plaatsen: de zogenoemde hotspotsaanpak. Handhaving, communicatie en reiniging maken deel uit van deze aanpak.
Onderzoek	Het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel West heeft besloten om in het kader van artikel 213a van de Gemeentewet een onderzoek te laten uitvoeren naar handhaving als integraal onderdeel van de hotspotsaanpak. Omdat communicatie en reiniging onderdeel van de aanpak zijn, worden ook deze onderdelen in het onderzoek betrokken. Regioplan heeft dit onderzoek uitgevoerd. De resultaten liggen vast in deze rapportage.

1.2 Doel- en vraagstelling

Doel	Het doel van het onderzoek is een uitspraak te doen over de mate van effectiviteit van de hotspotsaanpak (waaronder handhaving) in de openbare ruimte in Stadsdeel West. In eerste instantie staat de doeltreffendheid van de aanpak centraal. De efficiëntie (doelmatigheid) van de maatregelen wordt niet nadrukkelijk onderzocht.
Vraagstelling	De hoofdvraag van het onderzoek is: <i>Wat is het effect van de handhavingsactiviteiten in de nieuwe vorm (i.c. de hotspotsaanpak) op het nalevingsniveau en het nalevingsgedrag (het verkeerd aanbieden van huis- en grofvuil) van bewoners en ondernemers op hotspots en niet-hotspotlocaties in Stadsdeel West?</i>

Om de hoofdvraag te beantwoorden, stellen we de volgende deelvragen:

1. Welke factoren en mechanismen bevorderen het nalevingsgedrag (op het terrein van het correct aanbieden van huis- en grofvuil)?
2. In hoeverre onderscheiden hotspots en niet-hotspotlocaties zich? Hoe zijn hotspots geselecteerd?
3. In hoeverre werken de factoren en mechanismen die naleving bevorderen in op de hotspots en op de niet-hotspotlocaties?
4. Welke resultaten bereikt de handhaving in termen van input (aantal ingezette handhavers, uren), throughput (gecontroleerde vuilniszakken, overige incidenten) en output (waarschuwingen, boetes, sancties recidive)?
5. Welke resultaten bereikt het stadsdeel met overige maatregelen tegen het verkeerd aanbieden van huis- en grofvuil bij de hotspots? Wat is hierover bekend in termen van input, throughput en output?
6. In hoeverre is er sprake van nalevingseffecten? In hoeverre zijn ze toe te schrijven aan de handhaving? In hoeverre zijn ze toe te schrijven aan overige maatregelen rond de hotspots?
7. Welke verschillen in naleving zijn er tussen hotspots en niet-hotspotlocaties? In hoeverre zijn er verschillende trends tussen deze locaties? Wat zijn verschillen en overeenkomsten met andere stadsdelen?
8. Welke gegevens moeten worden geregistreerd om de effectiviteit van de handhaving in de toekomst te kunnen bepalen?

1.3 Normenkader

Thema's De acht onderzoeksvragen/thema's hebben we vertaald naar een normenkader over respectievelijk de voorwaarden voor een effectieve aanpak en de effectiviteit zelf. Wat betreft de voorwaarden voor effectieve handhaving

Tafel van Elf is gebruikgemaakt van (onderdelen van) de Tafel van Elf: een instrument dat op systematische wijze inzicht geeft in de verwachte effectiviteit van vormen van handhaving.¹

Het normenkader voor de effectiviteit van de hotspotsaanpak ziet er als volgt uit:

Normenkader effectiviteit hotspotsaanpak	
1 Doordacht plan	
	De aanpak is gebaseerd op een doordacht plan, waarin gebruik is gemaakt van ervaringskennis uit Stadsdeel West, andere stadsdelen of andere gemeenten
	Het plan heeft heldere doelstellingen, bij voorkeur SMART
	De handhaving en flankerende maatregelen vormen een logisch geheel met maatregelen die elkaar aanvullen en versterken

¹ De Tafel van Elf kent dimensies voor spontane naleving en voor handhaving. De dimensies voor spontane naleving zijn voor dit onderzoek minder relevant. Het gaat immers om de effectiviteit van de handhaving (<http://www.tafelvanelvoorgemeenten.nl/>).

Normenkader effectiviteit hotspotsaanpak	
2	Correcte selectie hotspots
	Hotspots onderscheiden zich van niet-hotspots door de ernst van de problematiek
	Problematiek op hotspots is geanalyseerd in termen van oorzaken van geringere spontane naleving; daarvoor zijn passende flankerende maatregelen getroffen (bijvoorbeeld vergroting afvalcapaciteit)
	Het handavingsplan houdt rekening met specifieke eigenschappen van hotspots
3	De uitvoering is op orde
	De communicatieacties worden volgens plan uitgevoerd
	De handhaving wordt volgens plan uitgevoerd
	De handhaving houdt rekening met de meest problematische plaatsen en tijden
	Op hotspots worden meer (verkeerd aangeboden) vuilniszakken gecontroleerd dan op niet-hotspots
	Het aantal waarschuwingen en boetes is groter op hotspots dan op niet-hotspots
4	De inzet van flankerende maatregelen is passend en wordt goed uitgevoerd
	Er zijn voor flankerende maatregelen doelen gesteld (input, throughput, output)
	De flankerende maatregelen worden volgens plan uitgevoerd
5	De naleving op hotspotlocaties verbetert
	Het aantal meldingen over verkeerd aangeboden huis- en grofvuil neemt op termijn af
	Het aantal waarnemingen (door handhavers/het stadsdeel) van verkeerd aangeboden huis- en grofvuil neemt op termijn af
	De benodigde frequentie waarmee vuilophaaldiensten rijden, neemt op termijn af
	De hoeveelheid opgehaald verkeerd aangeboden huis- en grofvuil neemt op termijn af
6	De effecten op de naleving zijn geheel of gedeeltelijk toe te schrijven aan de hotspotsaanpak
	In vergelijking met niet-hotspots is de aanpak op hotspots intensiever
	De handhaving kent op hotspots een betere score op en balans tussen input, throughput en output
	In vergelijking met andere stadsdelen kent stadsdeel West een hogere controle-, detectie- en sanctiekans
	De naleving op de hotspotlocaties verbetert sterker dan op niet-hotspotlocaties
7	hotspotlocaties
	Trends op hotspotlocaties in vergelijking met niet-hotspotlocaties en nog niet aangepakte hotspotlocaties
	Trends op hotspotlocaties in vergelijking met andere stadsdelen en/of gemeenten
	Het is duidelijk wanneer de selectie van hotspotlocaties worden aangepast aan veranderende omstandigheden
8	Er zijn/komen gegevens beschikbaar voor de vaststelling van de naleving
	De behoefte aan gegevens is vastgesteld
	Diensten kunnen de benodigde gegevens met beperkte inspanning bijhouden en produceren

1.4 Werkwijze

Om inzicht te krijgen in de effectiviteit van de hotspotaanpak zijn de volgende onderzoeksactiviteiten uitgevoerd:

- Documentstudie: het plan van aanpak van de hotspotaanpak is bestudeerd, evenals bestuurlijke en ambtelijke stukken met betrekking tot de aanpak en de taken van de verschillende afdelingen/diensten daarbinnen. Ook zijn registratiegegevens opgevraagd.
- Interviews met betrokkenen: er werden in totaal vijf interviews gehouden met de leden van de kernploeg hotspotaanpak.
- Interviews bewoners en ondernemers: op zowel hotspot als niet-hotspotlocaties zijn 65 mensen geïnterviewd over hun ervaringen met (overlast van) verkeerd aangeboden (huis)vuil.
- Buurtonderzoek: twee werkweken lang werd elke ochtend bijgehouden hoe de situatie zich ontwikkelt op acht hotspotlocaties (waar de aanpak recent is toegepast) en acht niet-hotspotlocaties. Het buurtonderzoek stelt ons beperkt in staat uitspraken te doen over de effectiviteit van de hotspotaanpak, het ontbreekt immers aan een meting voordat de aanpak van start ging. Het buurtonderzoek zegt met name iets over de eventuele verschillen (in nalevingsgedrag) tussen hotspots en niet-hotspots.
- Interviews adoptanten: met vijf adoptanten zijn telefonische interviews gehouden over hun visie op de hotspotaanpak.
- Vergelijking andere stadsdelen: plannen en evaluatie van een vergelijkbare aanpak in andere stadsdelen werden geanalyseerd.
- Expertmeeting: de voorlopige bevindingen van het onderzoek werden op 30 oktober 2012 met de direct betrokkenen besproken.
- Wederhoor: van 30 november tot en met 7 december 2012 heeft het conceptrapport voor ambtelijk wederhoor voorgelegd bij de managers van de betrokken afdelingen. Het commentaar uit het wederhoor is in deze rapportage verwerkt.

In het rapport komen drie hoofdthema's aan bod. Allereerst wordt aandacht besteed aan het plan van de hotspotaanpak en de selectie van hotspots. Dat gebeurt aan de hand van een documentstudie en interviews met betrokkenen. Vervolgens worden de organisatie en de uitvoering van de hotspotaanpak tegen het licht gehouden. Dit gebeurde nadrukkelijk in de opstartfase van de aanpak, waarin de aanpak nog niet volledig volgens het plan werd uitgevoerd. Na deze fase is de uitvoering op punten verbeterd (zie daarover bijlage 2). Ten slotte wordt aan de hand van buurtonderzoek, interviews met bewoners, ondernemers en adoptanten van vuilcontainers en een vergelijking met andere stadsdelen het (te verwachten) effect van de hotspotaanpak op nalevingsgedrag besproken. Het buurtonderzoek vond plaats toen de hotspotaanpak volgens plan werd uitgevoerd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van dit rapport wordt het plan van de hotspotaanpak uiteengezet. In het daaropvolgende hoofdstuk wordt de uitvoering in de praktijk afgezet tegen het plan. In hoofdstuk 4 worden uitspraken gedaan over de effectiviteit van de aanpak en de wijze waarop effecten in de toekomst gemeten kunnen worden. Ten slotte volgen in hoofdstuk 5 conclusies en aanbevelingen.

2 HOTSPOTAANPAK: HET PLAN

In dit hoofdstuk komen de eerste twee normen en de bijbehorende criteria aan bod. In tabel 2.1 wordt aangegeven in hoeverre de normen gehaald worden. In de rest van het hoofdstuk wordt dat nader toegelicht.

Tabel 2.1 Normen en realisatie

1 - Doordacht plan	
+	De aanpak is gebaseerd op een doordacht plan, waarin gebruik is gemaakt van ervaringskennis uit Stadsdeel West, andere stadsdelen of andere gemeenten
+	Het plan heeft heldere doelstellingen, bij voorkeur SMART
+	De handhaving en flankerende maatregelen vormen een logisch geheel met maatregelen die elkaar aanvullen en versterken
2 - Correcte selectie hotspots	
+	Hotspots onderscheiden zich van niet-hotspots door de ernst van de problematiek
+	Problematiek op hotspots is geanalyseerd in termen van oorzaken van geringere spontane naleving; daarvoor zijn passende flankerende maatregelen getroffen (bijvoorbeeld vergroting afvalcapaciteit)
+	Het handhavingsplan houdt rekening met specifieke eigenschappen van hotspots

Legenda: groen/+ = gehaald, rood/- = niet gehaald

2.1 Doelstelling

Probleem Het stadsdeel West constateert dat het verkeerd aanbieden van afval en grofvuil rond containers door veel burgers als een van de grootste problemen rond afval wordt ervaren. Het leidt tot stankoverlast, een onverzorgd straatbeeld en verspreiding van vuil door verwaaing. Het stadsdeel geeft in de begroting 2013, getiteld *Vasthouden aan ambities*, aan dat op grond van ervaringen bekend is dat de intensivering van reguliere reinigingswerkzaamheden niet per se tot betere resultaten leidt. Er zal meer gestuurd worden op beleving. Dat wil het stadsdeel doen door adequaat te reageren op meldingen, meer aandacht te schenken aan verwijderen van zwerfvuil in het groen en door het intensiveren van de locatiespecifieke hotspotaanpak.

Doel In de begroting 2013 is specifiek met betrekking tot de hotspotaanpak het volgende doel geformuleerd:

Door middel van de hotspotaanpak willen we zorgen voor schonere afvalcontainerlocaties. Via een integrale en locatiespecifieke werkwijze maken we gebruik van gedragbeïnvloedende instrumenten als voorlichting en handhaving. Bij het bestrijden van zwerfvuil proberen we ook in te zetten op gedragsverandering. Ook gaan we in het kader van de optimalisatie meldingen openbare ruimte door met het stimuleren van bewoners om melding te doen van misstanden.

Hotspots Het doel is dus schonere afvalcontainers door gedragsverandering. In 2012 wordt op veertig hotspots een aanpak losgelaten die deze gedragsverandering moet bewerkstelligen. In 2013 volgen nog eens veertig locaties.

2.2 Organisatie

2.2.1 Kernploeg

Opzet Er zijn ongeveer 1100 afvalcontainerlocaties in het stadsdeel. Tachtig daarvan zijn aangemerkt als hotspot. Om de hotspots aanpak vorm te geven, is een kernploeg geformuleerd. Deze kernploeg bestaat uit vertegenwoordigers van alle partijen die (direct of zijdelings) betrokken zijn bij het inzamelen en aanbieden van afval. Vertegenwoordigd zijn de afdeling wijken, de uitvoering (wijkbeheerders van de rayons), buurtcoördinatoren, de afdeling beheer openbare ruimte, de Afval Service West (ASW), de afdeling handhaving en de afdeling communicatie.

Samenwerking De kernploeg wordt geacht wekelijks bij elkaar te komen om de hotspots aan te wijzen en werkwijzen met elkaar af te stemmen. De samenwerkingspartners richten zich op samenhangende en samen opgezette acties. De gedachte is dat organisatorische oplossingen in de openbare ruimte steeds gepaard gaan met oplossingen gericht op het veranderen van gedrag.

Werkwijze De werkwijze van de kernploeg is als volgt opgezet:

1. Analyse: buurtcoördinatoren en wijkbeheerders maken een analyse van probleemlocaties die zich mogelijk kwalificeren voor de hotspots aanpak. Op grond daarvan is een lijst met 80 hotspots vastgesteld, waarvan er in 2012 veertig worden aangepakt. In paragraaf 2.3 gaan we hier nader op in.
2. Inventarisatie oplossingen: alle samenwerkingspartners bezien het probleem en kijken vanuit hun expertise naar de voor- en nadelen van oplossingen voor het probleem (is er bijvoorbeeld een capaciteitsprobleem en gaat een nieuwe container dat oplossen of moeten mensen op hun gedag aangesproken worden?). De kernploeg komt in overleg tot een breed gedragen oplossing.
3. Aanpak hotspots: vanuit de verschillende disciplines worden de hotspots aangepakt. De maatregelen die toegepast worden, bespreken we in paragraaf 2.4.

2.2.2 Operationele doelen

Doelen Bij de beschreven werkwijze zijn de volgende operationele doelen geformuleerd:

- Wekelijks komt de kernploeg een uur bij elkaar.
- Wekelijks besteedt ieder kernploeglid drie uur aan het uitvoeren van acties.

- Met de aanpak wordt beoogd een locatie binnen een week geanalyseerd te hebben en acties ingezet te hebben die tot een zichtbare verandering leiden.
- Tussen juni en december 2012 worden twee hotspots per week aangepakt.
- Een hotspot is opgelost als de hotspot gedurende een aantal maanden niet meer voldoet aan de gestelde criteria om een hotspot te zijn.¹
- Terugkoppeling over acties vindt doorlopend plaats en hangt niet af van de vergaderfrequentie.
- Het stadsdeel zet maximaal 8496 uur in voor de hotspotsaanpak (72 uur per week x 48 weken x 2,5 jaar).

SMART De geformuleerde operationele doelen zijn in voldoende mate SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden) te noemen, met uitzondering van de (centrale) doelstelling betreffende het oplossen van hotspots.

2.3 Selectie hotspots

Criteria Hotspots worden geselecteerd op grond van reacties van burgers, meldingen openbare ruimte (MOR) of op voorspraak van een van de ketenpartners. De analyse van buurtcoördinatoren en wijkbeheerders is daarbij doorslaggevend. In het plan van aanpak worden de volgende criteria geformuleerd ten aanzien van een hotspot:

- de problematiek komt regelmatig voor;
- het gaat om substantiële hoeveelheden;
- de overlast is niet op te lossen vanuit één discipline.

SMART Deze criteria zijn niet SMART geformuleerd. Op grond van het aantal MOR-meldingen onderscheiden hotspots zich doorgaans niet van niet-hotspots. De selectie van hotspots is dus met name gebaseerd op de inzichten van professionals en niet op kwantitatieve gegevens.

Analyse Hotspots worden geanalyseerd. Daarbij wordt nagegaan of de afvalproblematiek met andere maatregelen kan worden tegengegaan (bijvoorbeeld vergroten van containercapaciteit). Op de meeste hotspots blijkt toch met name een nalevingsprobleem te bestaan. Er is één hotspot van de lijst afgehaald, toen bleek dat met het verhelpen van een capaciteitsprobleem het afvalprobleem ook opgelost was. Op de overige hotspots worden ongeacht de problematiek dezelfde activiteiten uitgevoerd. Specifieke problematiek wordt in de organisatie van de handhaving meegenomen. Er wordt bijvoorbeeld 's avonds gehandhaafd waar er signalen zijn dat er 's avonds afval wordt gedumpt.

---

¹ Deze doelstelling is in het plan van aanpak (nog) niet geconcretiseerd.

2.4 Maatregelen

Onderzoek Uit onderzoek dat Dijksterhuis & Van Baaren, Tabula Rasa en IPR Normag (2010) in opdracht van de Stichting Nederlands Schoon en Agentschap NL uitvoerden, komen zes kansrijke gedragsinterventies naar voren om bijplaatsingen bij vuilcontainers tegen te gaan. Stadsdeel West heeft vier van deze zes interventies geselecteerd voor de hotspotaanpak. Tabel 2.2 geeft een overzicht van de interventies en een korte toelichting daarop.

Tabel 2.2 Zes kansrijke gedragsinterventies tegen bijplaatsingen

Interventie	Toelichting
Spiegel bij vuilcontainer	Als mensen geconfronteerd worden met het eigen gedrag zijn mensen meer geneigd sociaal wenselijk gedrag te vertonen.
Bord met een injunctieve norm	Door bij de container duidelijk te maken welk gedrag de meeste mensen niet graag zien, zullen mensen zich eerder aan de norm houden.
Bord met een descriptieve norm	Door bij de container aan te geven dat de meerderheid van de mensen zich (wel) aan de regels houdt, zullen mensen zich eerder aan de norm houden.
Handhaven en straffen	Mensen zijn meer gemotiveerd zich aan de regels te houden als ze het idee hebben dat de pakkans groot is.
Commitment en consistentie ('foot in the door')	Door mensen gehoor te laten geven aan een klein verzoek op een bepaald gebied, zijn zij eerder geneigd conform een bepaalde norm te handelen. Dat wordt in Amsterdam West ingevuld door mensen te informeren over de aanpak en een vuilcontainer te laten adopteren.
De juiste norm stellen door containerlocaties zelf goed schoon te houden	Vuil trekt vuil aan. Daarom zal de gemeente zelf moeten zorgen voor schone vuilcontainerlocaties.

Bron: Dijksterhuis & Van Baaren, Tabula Rasa, IPR Normag (2010)

Interventies Uit het onderzoek blijkt een significante afname van bijplaatsingen bij vuilcontainers bij de laatste vier interventies. Deze interventies worden daarom binnen de hotspotaanpak uitgevoerd. Dat gebeurt per hotspotlocatie in vier achtereenvolgende weken in een specifieke volgorde. Het schoonhouden van de containerlocaties gebeurt op vaste dagen per buurt en extra op grond van meldingen.

Aanpak West De volgende aanpak wordt per week gevolgd:

1. Onder bewoners en ondernemers wordt een brief verspreid. Burgers worden gewezen op de situatie rondom de vuilcontainers, de geldende afvalregels en gevraagd hun burens op verkeerd gedrag aan te spreken. Ten slotte wordt hun medegedeeld dat verkeerd aanbieden van afval minimaal 85 euro boete kan opleveren en wordt gewezen op de mogelijkheid van een melding openbare ruimte.
2. In de tweede week van de aanpak gaan buurtvoorlichters langs bij 200 adressen rondom een hotspot. Flyers worden verspreid en mensen wordt gevraagd of zij adoptant van een vuilcontainer willen worden. In dezelfde week worden ondernemers bezocht door winkelstraatmanagers (optioneel) en de uitvoering (de rayons). Bedrijfsafvalcontracten worden gecontroleerd.
3. Er wordt op de hotspot een bord geplaatst met een beschrijvende tekst. Deze tekst luidt: 'Help ook mee het hier schoon te houden: vrijwel alle mensen uit deze buurt zetten geen afval naast de container'. Er wordt geëxperimenteerd met andere teksten.
4. De vierde week wordt er gehandhaafd en bekeurd.

3 DE UITVOERING VAN DE HOTSPOTAANPAK

In dit hoofdstuk komen norm 3 en 4 met de bijbehorende criteria aan bod. In tabel 3.1 wordt aangegeven in hoeverre de normen gehaald worden. In de rest van het hoofdstuk wordt dat nader toegelicht.

Tabel 3.1 Normen en realisatie

3 - De uitvoering is op orde	
-	De communicatieacties worden volgens plan uitgevoerd
-	De handhaving wordt volgens plan uitgevoerd
+	De handhaving houdt rekening met de meest problematische plaatsen en tijden
o	Op hotspots worden meer (verkeerd aangeboden) vuilniszakken gecontroleerd dan op niet-hotspots
o	Het aantal waarschuwingen en boetes is groter op hotspots dan op niet-hotspots
4 - De inzet van flankerende maatregelen is passend en wordt goed uitgevoerd	
+	Er zijn voor de flankerende maatregelen doelen gesteld (input, throughput, output)
-	De flankerende maatregelen worden volgens plan uitgevoerd

Legenda: groen/+ = gehaald, rood/- = niet gehaald, oranje/o = onbekend

3.1 Kernploeg

Startfase	De kernploeg komt volgens planning een keer per week bij elkaar. Er zijn daarbij opstartproblemen geweest. Er heeft veel tijd gezeten in probleem-analyses en de opzet en het belang van de aanpak was niet meteen bij alle samenwerkingspartners duidelijk. Sinds eind september 2012 verloopt de samenwerking volgens de projectleider goed. Ongeveer tachtig procent van de leden van de kernploeg heeft doorzettingsmacht binnen de eigen organisatie. ¹
Samenwerking	Dat is een belangrijke voorwaarde voor succesvolle samenwerking. ² Waar doorzettingsmacht ontbreekt, kunnen binnen een samenwerkingsverband gemaakte afspraken soms binnen de eigen organisatie niet waargemaakt worden. Omdat de aanpak later op gang is gekomen dan gepland (juni 2012), wordt in september 2012 besloten vier hotspots per week aan te pakken in het resterende deel van 2012. Op die wijze worden in 2012 veertig hotspots afgewerkt.

¹ De projectleider geeft aan dat tachtig procent van de kernploegleden bevoegd zijn zelfstandig besluiten te nemen en dus doorzettingsmacht hebben binnen de eigen organisatie.

² Turrini, A., D. Cristofoli, F. Frosini & G. Nasi (2009). *Networking literature about determinants of network effectiveness*. Public Administration, 88 (2), 528-550.

Kaders De verschillende geïnterviewde leden van de kernploeg geven aan dat veel deelnemers sterk vanuit de eigen werkdiscipline werken. Dat maakt dat zij vasthouden aan de eigen kaders met betrekking tot werktijden, werkzaamheden en de inrichting daarvan. Omdat de hotspotaanpak een afwijkende en flexibele aanpak behelst, staat dat de uitvoering van het oorspronkelijke plan in de weg. De werkzaamheden die in het kader van de hotspotaanpak van de verschillende organisaties/afdelingen gevraagd worden, passen niet altijd in het eigen werkprogramma. Het ontbreekt aan de flexibiliteit om in het belang van de dynamische hotspotaanpak af te wijken van de afzonderlijke werkprogramma's. Handhaven met twee handhavers, een reiniger en een auto bleek in beginsel bijvoorbeeld om die reden niet te realiseren.

3.2 Communicatie

Interventies De afdeling communicatie is binnen de hotspotaanpak verantwoordelijk voor de communicatie met omwonenden en ondernemers. Daarnaast wordt in zijn algemeenheid aandacht aan communicatie besteed (bijvoorbeeld via de website van het stadsdeel en de Westkrant). Een groot deel van de hotspotaanpak behelst communicatiemaatregelen. Er wordt een brief uitgestuurd aan bewoners en ondernemers. De brief aan ondernemers wordt door winkelstraatmanagers persoonlijk uitgedeeld (dat is tot eind oktober 2012 nog niet overal gebeurd, omdat winkelstraatmanagers er geen tijd voor hebben; de brief werd per post bezorgd). Buurtvoorlichters gaan langs de deuren met een flyer, aanvullende informatie en een folder met informatie over het adopteren van vuilcontainers (adopteer uw bak). Er is door communicatie een script opgesteld voor hun werkzaamheden, dat duidelijk aangeeft welke informatie bewoners en ondernemers moeten krijgen. Ten slotte wordt een bord geplaatst. Handhavers, die vervolgens de hotspots afgaan, beschikken eveneens over het flyer materiaal.

Voorlichting De buurtvoorlichters vragen bewoners of zij weten wanneer het grofvuil dag is. Inmiddels zijn twee rapportages beschikbaar over de resultaten van de werkzaamheden van buurtvoorlichters. Per week komen buurtvoorlichters nog maar op één locatie, dat moeten er per week 43 vier worden. Er waren tot dan toe te weinig buurtvoorlichters beschikbaar voor de voorziene aanpak. Het adopteren van een vuilcontainer kan niet rechtstreeks bij de buurtvoorlichter, maar moet gebeuren via de contactgegevens op verspreide folders. Als bewoners of ondernemers veel klachten hebben, dan wordt hen gewezen op de contactgegevens van de afdeling communicatie of andere medewerkers van het stadsdeel. Ook de mogelijkheid van een melding openbare ruimte (MOR) en meldingen via het nummer 14020 worden onder de aandacht gebracht.

Communicatie: Fagelstraat

Op 10 en 11 oktober bezochten buurtvoorlichters de Fagelstraat en omgeving. Zij hebben bij 167 adressen aangebeld en spraken 96 bewoners (57,5%). Bewoners wordt gevraagd of zij weten waar en wanneer zij grofvuil aan kunnen bieden. Weten zij dat niet, dan worden ze daarover geïnformeerd. Ook wordt hen aangegeven dat vuil rondom containers ongewenst is. Zij worden ten slotte gewezen op contactmogelijkheden met het stadsdeel.

Meer dan de helft van de gesproken bewoners zegt niet op de hoogte te zijn van de grofvuildagen. Een deel van de bewoners denkt dat dat komt doordat de grofvuildagen recent zijn veranderd. Verder blijkt een deel van de bewoners de Nederlandse taal niet machtig.

Een groot deel van de bewoners geeft aan dat de oorzaak van het dumpen van vuilniszakken volgens hen gelegen is in de smalle stortingang van de containers op deze locatie.

Capaciteit De afdeling communicatie geeft aan dat de hotspotaanpak een groot beroep doet op de capaciteit van de afdeling. De inzet kost extra tijd, bovenop andere werkzaamheden. In de eerste periode na de start van het project besteedde de afdeling Communicatie wekelijks twee dagen aan de aanpak. Vanwege een nieuwe werkverdeling met de afdeling wijken is het verminderd naar één dag per week. De werkzaamheden passen daarmee net binnen de huidige capaciteit van de afdeling. Buurtvoorlichters worden tot week 43 op een kwart van de hotspots ingezet. Daar bereiken zij tussen de 35 en 57 procent van de bewoners. Een relatief groot aantal bewoners wordt dus geïnformeerd over de aanpak en de ophaaldagen.

3.3 Handhaving

Interventies De handhavers (boa's) voeren binnen de hotspotaanpak volgens plan gelijksoortige werkzaamheden uit als in hun reguliere diensten.³ In feite gaat het om reguliere diensten die in het teken staan van de hotspotaanpak. Er staat op jaarbasis 3200 uur voor handhaving binnen de aanpak. Dat komt neer op ongeveer 80 uur per hotspot per week. Waar deze gerichte inzet plaatsvindt, wordt besproken in de kernploeg. Omdat de aanpak laat op gang kwam, moeten 40 hotspots in korte tijd afgewerkt worden. Dat betekent dat 4 hotspots per week worden aangepakt en dat per hotspot 20 uur per week wordt gehandhaafd. In week 43 van 2012 werd door de afdeling handhaving een berekening gemaakt van de resterende uren. Daaruit blijkt dat er een achterstand is die neerkomt op 16 uur per week. Die achterstand wordt vanaf week 44 ingehaald door per hotspot 16 uur per week extra inzet te plegen. Vanaf die week wordt dus 36 uur per week per hotspot gehandhaafd. Gemiddeld wordt op jaarbasis 80 uur per hotspot gehandhaafd, maar die uren zijn in 2012 onevenwichtig verdeeld over het jaar. Daardoor wordt op sommige hotspots in de weken dat de aanpak loopt minder intensief gehandhaafd dan

³ BOA staat voor buitengewoon opsporingsambtenaar. BOA's zijn ambtenaren met een opsporingsbevoegdheid. Een BOA kan verdachten aanhouden en mag boetes uitschrijven.

op andere hotspots. De uren die in die weken niet gemaakt worden, worden later (los van de flankerende maatregelen) ingehaald.

- Prioriteiten** Het succes van de handhavingsactiviteiten is volgens de manager handhaving niet per se in processen-verbaal uit te drukken. Het gaat er volgens hem om dat er op straat juist opgetreden wordt. Er wordt informatiegestuurd gewerkt en programmatisch gehandhaafd. Dat wil zeggen dat er prioriteiten zijn aangewezen. Een van deze prioriteiten is het bevorderen van nalevingsgedrag bij het aanbieden van huis- en grofvuil. Dat is nadrukkelijk slechts een van de prioriteiten, omdat handhavers worden geacht breed te handhaven. Zij letten naast vuilproblematiek bijvoorbeeld ook op foutparkeerders en loslopende honden.
- Capaciteit** Doordat vanuit verschillende disciplines wordt gewerkt, wordt tegen capaciteitsproblemen aangelopen. Afzonderlijke werkprogramma's laten weinig ruimte voor het invoegen van de flexibele diensten die de hotspotsaanpak vraagt. Dat geldt voor de afdeling handhaving, maar ook voor de Afvalservice West (ASW). Deze diensten hebben inzetafspraken en zullen hun capaciteit daar naar inzetten. Van de afdeling handhaving wordt bijvoorbeeld gevraagd in bepaalde weken intensief op een aangewezen hotspot te handhaven. Dat mag niet ten koste gaan van de werkzaamheden die de afdeling op grond van het uitvoeringsprogramma moet uitvoeren. Bij ASW ligt het nog lastiger, omdat er sprake is van een contract met het stadsdeel. Dat contract zou opengebroken/aangepast moeten worden om meer capaciteit of andere ophaaltijden te realiseren.
- Inzet** De afdeling handhaving voerde tussen 1 januari 2012 en 25 oktober 2012 in totaal 471 afvalcontroles uit. Daarbij werden 29 processen-verbaal uitgeschreven en 2 waarschuwingen uitgedeeld. Dat is relatief weinig. De inzet binnen de hotspotsaanpak is tot november 2012 in de registratie (nog) niet te onderscheiden van de algemene inzet van handhavers.

Handhaving: Fagelstraat

Op donderdag 25 oktober in de ochtend wordt gehandhaafd in de Fagelstraat. Rond 8.45 uur is de containerlocatie schoon. Er is op deze locatie een bord geplaatst met de norm. De containers worden hier op maandag, woensdag en vrijdag geleegd. De grofvuildag is op woensdag. Dat het donderdagochtend schoon is, verwondert dus niet, hoewel andere containerlocaties in dezelfde buurt (bijvoorbeeld Van Hogendorpstraat/hoek Groen van Prinstererstraat) sterk vervuild zijn.

3.4 Wijkbeheer en ASW

- Taken wijkbeheer** De wijkbeheerders zijn verantwoordelijk voor de openbare ruimte in het stadsdeel. Zij zorgen voor groenbeheer, veegploegen en de conditie van de straten. Binnen de aanpak van de openbare ruimte zijn zij ook verantwoordelijk voor de communicatie met adoptanten van vuilcontainers en

de ASW. Klachten van burgers (MOR-meldingen) komen als eerste bij de wijkbeheerders binnen. Waar ze specifiek genoeg zijn (straat en huisnummer) worden ze doorgestuurd naar de afdeling handhaving. In andere gevallen lost ASW het probleem op.

Interventies	ASW leegt in sommige buurten drie keer per week de containers. Daarnaast rijdt elke dag een auto rond om zakken rond de containers weg te halen. Dat zogenoemde 'voorrijden' gebeurt om containerlocaties vrij van vuil te maken, zodat de container gemakkelijker geleegd kan worden. Sinds de hotspotsaanpak loopt, wordt alleen nog op maandag door ASW 'voorgereiden'. Dat gebeurt omdat er altijd een piek van het afval te zien is na het weekend.
Capaciteit	Om de afdeling handhaving bij te staan, faciliteren de wijkbeheerders voertuigen en reinigers. Volgens de wijkbeheerders gaat van de huidige aanpak geen goede signaalwerking uit naar bewoners. Er wordt door verschillende afdelingen sterk aan procedures vastgehouden, waardoor het soms 48 uur duurt voordat een situatie opgelost is (dat is de afgesproken maximumtermijn voor een reactie op een melding). Daardoor krijgen bewoners, maar ook adoptanten, het idee dat zij niet gehoord worden.
Adoptanten	Er worden met de hotspotsaanpak ook adoptanten geworven. Van hen wordt gevraagd klein vuil op te ruimen (zakken in de container doen en wellicht dozen klein maken en eveneens in de container doen). Zij kregen een bezem, handschoenen, een sleutel van de container. Liggen er grote hoeveelheden, dan kunnen ze bellen met de wijkbeheerders. Wordt voor 12.00 gemeld? Dan komt ASW dezelfde dag. Meldingen na 12.00 uur worden binnen 24 uur opgevolgd. Deze afspraken worden in de praktijk door ASW niet altijd nagekomen. Daarnaast zijn juist op de hotspotlocaties weinig adoptanten.

3.5 Knelpunten en succesfactoren

Succes	Als succesfactoren van de hotspotsaanpak zijn te onderscheiden: <ul style="list-style-type: none"> • Er worden maatregelen toegepast die zich elders bewezen hebben als effectief om de afvalproblematiek aan te pakken. • Bij de inzet van handhavers wordt rekening gehouden met de aard van de problematiek. Er wordt gehandhaafd op de dagen en tijden dat dat op basis van probleemanalyses nodig wordt geacht. • Er zijn inzetafspraken gemaakt. De betrokken partijen leveren in kwantitatieve zin (uren) de afgesproken inzet.
Knelpunten	Knelpunten van de aanpak komen op grond van dit onderzoek ook naar boven: <ul style="list-style-type: none"> • De uren worden niet altijd gemaakt in de perioden die in het plan van aanpak voorzien zijn. Daardoor is de hotspotsaanpak in 2012 niet op alle hotspots op dezelfde intensieve wijze uitgevoerd.

- De hotspotaanpak komt pas in oktober 2012 volledig op gang. Tot die tijd worden delen van de aanpak al uitgevoerd, maar niet de volledige aanpak bestaande uit de vier geselecteerde maatregelen.
- Een deel van de handhavingscapaciteit die voor de hotspotaanpak werd gereserveerd, werd al voor oktober 2012 gerealiseerd. Dat wil zeggen dat er minder uren resteren voor handhaving binnen de volledige aanpak. Daardoor is de handhaving binnen de aanpak minder intensief en de pakkans minder groot dan voorzien.
- Buurtvoorlichters werden pas geworven toen de hotspotaanpak al liep. Daardoor zijn er minder buurtvoorlichters beschikbaar en moet noodzakelijkerwijs minder inzet gepleegd worden dan voorzien. Slechts op een kwart van de hotspots worden buurtvoorlichters ingezet (in de onderzoeksperiode zijn twee hotspots bezocht). Vanaf week 43 zullen naar verwachting alle hotspots buurtvoorlichting krijgen.
- De interventie 'zelf een juiste norm te stellen door containerlocaties goed schoon te houden' komt beperkt uit de verf. Op hotspots en niet-hotspots worden containers even vaak geleegd en vuil even vaak opgehaald als voorheen gebruikelijk. Extra vuilophaaldiensten zijn tijdens de hotspotaanpak wel geschrappt om (uitblijvend) nalevingsgedrag beter zichtbaar te maken. Dit zorgt ervoor dat deze maatregel niet wordt uitgevoerd zoals in het plan voorzien is. Hotspots worden schoongehouden, maar niet intensiever dan andere locaties.
- In sommige buurten wordt om de dag een bepaalde vorm van vuil opgehaald (glas, papier, grof- en restafval). Daardoor bieden bewoners en ondernemers ook vrijwel op alle dagen vuil aan. Dat komt schone containerlocaties niet ten goede en bemoeilijkt de hotspotaanpak.
- Per 2 april 2012 zijn de grofvuildagen veranderd. Dat heeft gezorgd voor meer vuil op straat, omdat mensen niet voldoende op de hoogte zijn. Het is daarnaast de bedoeling dat mensen grofvuil voor hun deur op de stoep zetten. Ook dat is niet bij iedereen bekend en het komt voor dat stoepen er te smal voor zijn. Mensen zijn vaak geneigd afval rondom de containerlocaties aan te bieden. Daar wordt immers zichtbaar afval verzameld. Ook dit bemoeilijkt de hotspotaanpak. Zeker daar waar regels onduidelijk of onuitvoerbaar zijn, is het moeilijk handhaven.

4 EFFECTEN VAN DE HOTSPOTAANPAK

In dit hoofdstuk komen de laatste vier normen en de bijbehorende criteria aan bod. In tabel 4.1 wordt aangegeven in hoeverre de normen gehaald worden. In de rest van het hoofdstuk wordt dat nader toegelicht.

Tabel 4.1 Normen en realisatie¹

5 De naleving op hotspotlocaties verbeterd	
o	Het aantal meldingen over verkeerd aangeboden huis- en grofvuil neemt op termijn af
o	Het aantal waarnemingen (door handhavers/het stadsdeel) van verkeerd aangeboden huis- en grofvuil neemt op termijn af
o	De benodigde frequentie waarmee vuilophaaldiensten rijden, neemt op termijn af
o	De hoeveelheid opgehaald verkeerd aangeboden huis- en grofvuil neemt op termijn af
6 De effecten op de naleving zijn geheel of gedeeltelijk toe te schrijven aan de hotspotaanpak	
+	In vergelijking met niet-hotspots is de aanpak op hotspots intensiever
o	De handhaving kent op hotspots een betere score op en balans tussen input, throughput en output
-	In vergelijking met andere stadsdelen kent stadsdeel West een hogere controle, detectie en sanctiekans
7 De naleving op de hotspotlocaties verbeterd sterker dan op niet-hotspotlocaties	
o	Trends op hotspotlocaties in vergelijking met niet-hotspotlocaties en nog niet aangepakte hotspotlocaties
o	Trends op hotspotlocaties in vergelijking met andere stadsdelen en/of gemeenten
+	Het is duidelijk wanneer de selectie van hotspotlocaties worden aangepast aan veranderende omstandigheden
8 Er zijn/komen gegevens beschikbaar voor de vaststelling van de naleving	
+	Behoeft aan gegevens is vastgesteld
+	Diensten kunnen de benodigde gegevens met beperkte inspanning bijhouden en produceren

Legenda: groen/+ = gehaald, rood/- = niet gehaald, oranje/0 = onbekend

4.1 Nalevingsgedrag

Buurt-
Onderzoek

Op zestien locaties, acht hotspots en acht niet-hotspotlocaties, hebben we nalevingsgedrag gedurende twee werkweken iedere dag gemonitord. Dat gebeurde steeds in de ochtend, om optimale vergelijking mogelijk te maken. De acht hotspots zijn recent aan de geïntensiveerde aanpak onderworpen; in enkele gevallen liep die ten tijde van de waarnemingen nog. Bij elk van de hotspots is een niet-hotspotlocatie gekozen die net buiten het gebied ligt waar

¹ Op het moment van meten kunnen nog geen uitspraken gedaan worden over termijneffecten of trends. Daarom zijn de betreffende criteria onder norm 5 en 7 oranje gekleurd, want onbekend.

de buurtvoorlichting is uitgevoerd. Dat is gedaan zodat de maatregelen, die in een breder gebied uitgevoerd worden dan de hotspotlocatie alleen, geen invloed gehad kunnen hebben op de betreffende niet-hotspotlocatie. Op elke locatie zijn op werkdagen foto's gemaakt van de containerlocatie, de hoeveelheid verkeerd aangeboden afval is geïnventariseerd en er zijn korte straatinterviews met bewoners en ondernemers gehouden.

Methode	Bij de meting van bijplaatsingen is gebruikgemaakt van een door de Radboud Universiteit Nijmegen ontwikkelde schaal (Interventierapport Bijplaatsingsgedrag, 2010). De score op deze schaal houdt in dat er gekeken wordt naar het aantal bijgeplaatste items, dat wil zeggen het aantal stuks afzonderlijke bijplaatsing. Een stuk bijplaatsing is een score op de schaal, ongeacht de grootte en het gewicht van het voorwerp dat bijgeplaatst is. De bijplaatsing wordt opgesplitst in 'bestemde' (bijvoorbeeld huisvuilzakken naast een vuilcontainer) en 'niet-bestemde' bijplaatsing (huisvuilzakken rondom een glascontainer). Grofvuil is in Amsterdam West per definitie niet-bestemde bijplaatsing. Bewoners worden namelijk geacht grofvuil aan de straat voor hun woning aan te bieden en niet op een vuilcontainerlocatie.
Verschillen	Op grond van de resultaten van het buurtonderzoek zijn geen uitspraken te doen over de invloed van de hotspotsaanpak op afzonderlijke containerlocaties. Er is immers geen meting uitgevoerd op die specifieke locaties voordat de aanpak van start ging (nul-meting). Wel zijn er op basis van onze bevindingen uitspraken te doen over nalevingsgedrag op hotspotlocaties en niet-hotspotlocaties en de verschillen daartussen. Verschillen in nalevingsgedrag zijn waarschijnlijk voor een deel toe te schrijven aan de aanpak.
Naleving	Het nalevingsgedrag blijkt beter op niet-hotspots. Op de acht onderzochte niet-hotspots worden in 55 procent van de waarnemingen bijplaatsingen gesignaleerd. Op acht hotspots gebeurt dat in 73 procent van de waarnemingen. Er zijn in beide groepen wel uitschieters (bijvoorbeeld van 0% op een niet-hotspot en 100% op een hotspot). Deze bevinding is moeilijk te duiden. Het kan een indicatie zijn dat de juiste hotspots zijn geselecteerd: de problematiek is immers erger dan op niet-hotspots. Dit resultaat kan ook iets zeggen over het (geringe) effect van de hotspotsaanpak: de situatie op hotspots is na de aanpak niet verbeterd ten opzichte de situatie op niet-hotspots. Omdat een vergelijking met de situatie op de hotspots voordat de aanpak van start ging niet mogelijk is, kunnen we deze conclusie niet trekken.
Bijplaatsing	Zoals aangegeven is er een onderscheid te maken tussen bestemde en niet-bestemde bijplaatsing. Het valt op dat er met name sprake is van niet-bestemde bijplaatsingen. Het gaat daarbij vaak om grofvuil naast de containers. Wanneer hotspotlocaties afgezet worden tegen niet-hotspotlocaties blijkt wel dat op de hotspotlocaties relatief vaker sprake is van bestemde bijplaatsing (18% ten opzichte van 9% op niet-hotspotlocaties). Dat wil zeggen dat het afvalprobleem op hotspotlocaties verder gaat dan verkeerd aangeboden grofvuil. Een overzicht is opgenomen in de bijlage van dit rapport.

Ontwikkeling Door de tijd heen is geen ontwikkeling waar te nemen in het aantal bijplaatsingen. Wel zijn patronen zichtbaar. Zo wordt doorgaans veel afval bijgeplaatst op grofvuildagen. Dat gebeurt zowel op hotspots als op niet-hotspots. Buiten grofvuilophaaldagen om komt het zelden tot grote ophopingen vuil. Dat lijkt erop te wijzen dat bewoners op de hoogte zijn van de grofvuildagen, maar niet van de locaties en/of tijden waarop zij dat geacht worden aan te bieden.

Tabel 4.2 geeft een overzicht van de bijplaatsingen per dag op de zestien locaties. Daarnaast wordt aangegeven hoeveel stuks afval over tien dagen per locatie worden aangetroffen en een percentage van het aantal keer dat bijplaatsingen worden aangetroffen ten opzichte van het aantal waarnemingen (een keer op tien waarnemingen is 10%).

Tabel 4.2 Aantal bijplaatsingen op zestien locaties

	1	2	3	4	5	6	7	8
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Niet-hotspots								
Vrijdag 16 november	0	2	10	1	8	0	0	8
Maandag 19 november	0	1	30	10	15	0	2	4
Dinsdag 20 november	0	0	0	0	5	0	1	6
Woensdag 21 november	0	1	0	3	0	0	8	1
Donderdag 22 november	0	1	3	2	1	0	8	0
Vrijdag 23 november	0	1	1	0	8	0	8	0
Maandag 26 november	0	3	1	3	20	0	0	3
Dinsdag 27 november	0	0	1	0	0	0	1	0
Woensdag 28 november	0	2	2	3	0	0	0	1
Donderdag 29 november	1	15	2	3	16	0	0	1
<i>Aantal bijplaatsingen, 10 dagen</i>	1	26	50	25	73	0	28	24
<i>Percentage bijplaatsingen / aantal waarnemingen, 10 dagen</i>	10%	80%	80%	70%	70%	0%	60%	70%
Hotspots								
Vrijdag 16 november	0	1	32	0	0	1	2	2
Maandag 19 november	2	13	15	26	22	0	0	0
Dinsdag 20 november	2	1	6	0	0	1	0	8
Woensdag 21 november	30	3	6	0	1	3	0	1
Donderdag 22 november	9	1	0	0	1	16	10	6
Vrijdag 23 november	0	4	4	1	1	1	14	6
Maandag 26 november	0	14	21	35	46	1	10	31
Dinsdag 27 november	1	22	0	0	0	3	0	0
Woensdag 28 november	0	7	9	9	12	5	9	1
Donderdag 29 november	2	4	14	11	37	2	1	4
<i>Aantal bijplaatsingen, 10 dagen</i>	46	70	107	82	120	33	46	59
<i>Percentage bijplaatsingen / aantal waarnemingen, 10 dagen</i>	60%	100%	80%	50%	70%	90%	60%	80%

Bron: buurtonderzoek Regioplan, lichtgrijs= grofvuildag, donkergrijs = containers (papier/glas/rest) leeg

4.2 Causaliteit

4.2.1 Intensievere aanpak

Buurten ipv locaties Er is in beperkte mate sprake van een intensievere aanpak op hotspots dan op niet-hotspots. De aanpak wordt namelijk uitgevoerd in de buurt waar een hotspot zich bevindt. In de gehele buurt wordt intensiever gehandhaafd. Ook de activiteiten van buurtvoorlichters bestrijken een relatief ruim gebied rondom de hotspots (ongeveer 150 tot 200 adressen). Borden worden geplaatst op de hotspots zelf.

Als de aanpak in hotspotbuurten afgezet wordt tegen de aanpak in buurten zonder hotspots, kan gesproken worden van een intensievere aanpak. Alleen in de straten waar de hotspots gelegen zijn, wordt deur aan deur gecommuniceerd en in de buurten waar zij liggen, wordt vaker gehandhaafd dan in andere buurten. Het buurtonderzoek laat zien dat deze acties niet leiden tot beter nalevingsgedrag in die buurten vergeleken met de andere buurten. Zoals eerder aangegeven is het nalevingsgedrag juist slechter op hotspots dan op niet-hotspots. Omdat niet duidelijk is hoe de situatie op de hotspots was voordat de hotspotsaanpak van start ging, kan daaruit niet geconcludeerd worden dat de aanpak niet werkt.

4.2.2 Betere scores handhaving

Scores Op grond van de beschikbare gegevens is niet vast te stellen of er betere scores worden behaald op handhavingsactiviteiten op hotspots vergeleken met niet-hotspots. De indruk bestaat bij geïnterviewde handhavers dat dit niet het geval is. Een handhaver illustreert dat als volgt: 'als politiecontroles van tevoren aangekondigd worden, worden er ook minder boetes uitgedeeld'. Hij wijst er daarmee op dat de communicatieacties ervoor zorgen dat mensen in de week dat de handhavers langskomen hun afval minder vaak verkeerd aanbieden. Deze indruk van de handhaver zien we niet terug in de resultaten van het buurtonderzoek. Of en hoe lang het effect van de communicatieacties doorwerkt, moet nader (monitor)onderzoek uitwijzen. De afdeling handhaving heeft de registratie intussen zo georganiseerd dat in de toekomst verschillen in input, throughput en output tussen hotspot- en niet-hotspotlocaties vergeleken kunnen worden.

4.2.3 Ervaringen bewoners en ondernemers

Respondenten Bewoners en ondernemers op de zestien onderzochte locaties zijn bevroegd over hun ervaringen met de netheid van containerlocaties en hun ervaringen met de inspanningen van het stadsdeel om verkeerd aangeboden vuil tegen te gaan. Er zijn 65 mensen ondervraagd, waarvan 45 bewoners en 20 ondernemers. Daarmee geeft het buurtonderzoek een goede indicatie van de ervaringen van bewoners en ondernemers. Er kan echter niet gesproken worden van een representatieve steekproef. Van de ondervraagden wonen of

werken 33 mensen bij een hotspotlocatie, 32 mensen werden geïnterviewd op niet-hotspotlocaties.

- Cijfer** Op hotspotlocaties wordt gemiddeld een rapportcijfer 5.1 gegeven. Op niet-hotspotlocaties zijn mensen iets positiever en komt het gemiddelde uit op een 5.7.
- Gedrag** De meeste mensen (83%) wijten afvalproblematiek in de eerste plaats aan het gedrag van burgers. Daarnaast stelt bijna een derde van de ondervraagden dat containers vaak te vol zitten. Of zij dat zelf ondervonden hebben of veronderstellen vanwege vuilophopingen rondom de container is niet duidelijk.
- Weekend** Ook ongeveer een derde van de geïnterviewden geeft aan dat de afvalproblematiek in en net na het weekend de ergste vormen aanneemt. Dat komt overeen met de bevindingen van professionals die we hierover spraken. Ook uit het bijplaatsingenonderzoek komt dit naar voren. Daarbij moet wel vermeld worden dat dit patroon met name zichtbaar is in buurten waar op maandag het grofvuil wordt opgehaald.
- Meldingen** Twintig procent van de geïnterviewden deed een melding van verkeerd aangeboden vuil bij het stadsdeel. Elf van de dertien keer werd de situatie naar aanleiding van de melding opgelost.
- Handhaving** Bijna driekwart van de bewoners en ondernemers is bekend met de ophaaldagen. Dit resultaat laat zien dat de bekendheid met ophaaldagen sterk verschilt per locatie. De bevindingen van de buurtvoorlichters in de Fagelstraat (zie paragraaf 3.2) laten zien dat op die hotspot minder dan de helft van de bewoners bekend is met de ophaaldagen. Acht van de ondervraagden kregen ooit een boete voor verkeerd aangeboden vuil. Zij geven allemaal aan dat ze sindsdien hun vuil op de juiste wijze aanbieden. De kans om beboet te worden wordt door de meeste ondervraagden laag geschat. Ongeveer 43 procent acht de kans klein, bijna de helft van de mensen zelfs nihil. Slechts drie mensen denken dat de kans om beboet te worden groot is. Eén van deze mensen werd ooit zelf beboet. Twee van de drie respondenten werden geïnterviewd op een hotspotlocatie.
- Verbeteringen** De meeste geïnterviewden vinden dat het stadsdeel veel doet om de straten schoon te houden en afval op te halen. Bewoners en ondernemers zien nog wel verbeterpunten. Ongeveer 32 procent van de geïnterviewden vindt dat er meer gehandhaafd moet worden. Bijna zeventien procent meent dat containers aangepast moeten worden omdat ze te snel vol zijn en twaalf procent vindt dat er vaker vuil opgehaald moet worden.

4.2.4 De rol van adoptanten

- Huidige situatie** De adoptanten vinden de huidige staat van hun straat (met betrekking tot straat en afval) redelijk goed, maar daar is wel voortdurende aandacht voor nodig. Zij spreken burens aan en merken dat die hen soms proberen te ontlopen door afval 's nachts buiten te plaatsen. Lastig is dat er regelmatig verhuizingen zijn, waardoor steeds opnieuw mensen niet goed van de regels op de hoogte zijn. De oorzaken van de gebrekkige spontane naleving liggen volgens de adoptanten in het gedrag en de (gebrekkige) kennis van burgers, waar door het stadsdeel niet echt goed op wordt ingespeeld. Met name de nieuwe regels voor grofvuil zorgen voor verslechtering. Burgers zijn volgens adoptanten gewend dat ze grofvuil dagelijks konden aanbieden en blijven dat doen, ook nu de regels veranderd zijn.² Veel genoemd wordt verder de problematiek van verhuizingen, die vaak in het weekend plaatsvinden en die voor veel grofvuil zorgen. Daardoor ligt er op maandag vaak veel grofvuil, ongeacht de ophaaldag.
- Melden** Meldingen van verkeerd geplaatst afval leiden niet altijd tot snelle reactie. Adoptanten wijten dit onder andere aan schaalvergroting en bureaucratie. In het verleden beschikten zij over het mobiele nummer van een vaste contactpersoon bij de rayons en werd een melding meteen opgepakt. Momenteel worden ze geacht via meer anonieme kanalen als het online meldingen systeem of het algemene nummer van de gemeente (14020) te melden. De indruk bestaat dat hun melding daardoor langer blijft liggen.
- Handhaving** Adoptanten merken weinig tot niets van handhaving. Ze zien de handhavers niet vaak en menen dat waar ze optreden er te weinig gebeurt. Ook wanneer er duidelijke aanwijzingen zijn over de identiteit van overtreeders wordt er volgens hen niet vaak bekeurd. Sommigen vinden dat de handhavers hierover vaker bij de adoptanten te rade zouden kunnen gaan. Adoptanten verwachten wel effect van actieve handhaving. Sommigen vinden dat er te weinig capaciteit voor wordt ingezet (en dat er te veel aandacht uitgaat naar fout-parkeren, met minder hoge boetes), anderen vinden dat handhavers zich juist op andere problemen moeten richten (zoals hondenpoep), omdat de grofvuilproblemen ook door bewoners (adoptanten) kunnen worden aangepakt.
- Hotspotaanpak** De adoptanten zijn niet heel goed op de hoogte van de hotspotaanpak. Desgevraagd verwachten ze er wel positief resultaat van, met name van het informeren en de handhaving.

4.2.5 Vergelijking andere stadsdelen

We bespreken in deze paragraaf enkele relevante publicaties met betrekking tot een integrale aanpak van afvalproblematiek in Amsterdamse stadsdelen.

---

² Het stadsdeel geeft in het ambtelijk wederhoor aan dat er nooit dagelijks grofvuil is opgehaald. De adoptanten gaan hier dus uit van een onjuiste veronderstelling.

Daarbij komen succesfactoren en knelpunten aan bod en wordt nagegaan welke resultaten te verwachten zijn van een dergelijke aanpak.

- Oost In 2009 onderzocht de Amsterdamse Rekenkamer de handhaving in de openbare ruimte in drie toenmalige stadsdelen: Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart (nu Nieuw-West) en Zeeburg (nu Oost). Een van de conclusies van de Rekenkamer was dat de integrale aanpak alleen in Zeeburg goed uit de verf kwam. Daar werd goed samengewerkt tussen verschillende disciplines door ze in een team te laten werken. In dit stadsdeel werden bovendien de meeste processen-verbaal uitgeschreven voor het verkeerd aanbieden van (huis)vuil (ongeveer 500).
- Zuid-Oost In Amsterdam Zuid-Oost werd in 2009 een integraal aanvalsplan opgesteld met betrekking tot de aanpak van afvalproblematiek. Dat plan rust, net als in Amsterdam West, op drie pijlers: bewustwording, reiniging en handhaving. Communicatie- en handhavingsacties zijn de belangrijkste maatregelen in de aanpak. Het stadsdeel concludeert in een evaluatie uit 2011 dat de aanpak succes heeft gehad. Uit een eenmeting van de dienst Onderzoek en Statistiek blijkt dat:
- 25 procent van de bewoners bewuster is;
  - 30 procent van de bewoners vindt dat anderen zich aan de afvalregels houden (dat was 18% in 2009);
  - 50 procent van de bewoners afval naast de containers blijft zetten;
  - 36 procent van de bewoners het stadsdeel schoon vindt (dat was 26% in 2009);
  - De netheid van de straten (zwerfvuil) wordt in 2011 met een 8.1 becijferd en in 2009 nog met een 7.5;
  - Er worden in 2010 1998 processen-verbaal uitgeschreven, waarvan 727 voor milieufeiten.³
- Centrum Ten slotte wordt in Amsterdam-Centrum sinds juli 2012 een integrale aanpak uitgevoerd. Deze aanpak zou tot 1 oktober 2012 duren, maar is wegens succes verlengd en loopt nu tot 1 januari 2013. De kern van de aanpak zijn zogenoemde vliegende brigades. Dat zijn teams van 1 inzamelaar en 1 bijzonder opsporingsambtenaar (boa). In de eerste 29 dagen van de aanpak werden 383 meldingen opgevolgd door deze teams, 606 vuilniszakken aangetroffen en 257 keer adresgegevens aangetroffen. Er werd 63 keer een proces-verbaal opgemaakt en/of gewaarschuwd. De overige adresgegevens moeten nog opgevolgd worden.
- Conclusie Resumerend blijkt dat een integrale aanpak zijn vruchten af kan werpen. Met name het combineren van verschillende disciplines in een team werkt efficiënt. Per jaar zijn 500 tot 1000 processen-verbaal en/of waarschuwingen een realistische verwachting. Op grond van ons buurtonderzoek is te concluderen dat het aantal bijplaatsingen dusdanig groot is, dat een dergelijk aantal ook in

³ In 2010 was in Zuid-Oost 23 fte beschikbaar aan handhavers op straat.

Amsterdam West een realistische verwachting is. Dat wil zeggen, waar er altijd een integrale aanpak gevolgd wordt. Binnen de hotspotaanpak is dat nadrukkelijk niet zo, omdat slechts een beperkt deel van de capaciteit van de afdeling handhaving voor deze aanpak gebruikt wordt.

4.3 Benodigde effectindicatoren

Indicatoren	Om nalevingsgedrag op hotspots en niet-hotspots in de toekomst te monitoren zijn gegevens met betrekking tot verschillende effectindicatoren nodig. Het gaat dan enerzijds over de ontwikkeling van de problematiek in de gebieden, anderzijds zijn gegevens nodig over de inzet die gepleegd wordt om de problematiek een halt toe te roepen.
Resultaten	<p>Op grond van bijplaatsingsonderzoek in andere gemeenten (Dijksterhuis & Van Baaren et al., 2010) blijkt dat het percentage en het aantal bijplaatsingen bij containers goede indicatoren zijn om nalevingsgedrag aan af te meten. Dat vullen wij graag aan met de hoeveelheid verkeerd aangeboden vuil die rondom de containerlocaties verwijderd wordt.⁴ Tijdens meeloopdiensten constateerden we dat het aantal bijplaatsingen al bijgehouden wordt door de handhavers. Zij brengen dat in kaart door middel van foto's en notities, die zij later op de dag verwerken in een registratiesysteem. Wanneer het aantal bijplaatsingen afgezet wordt tegen het aantal waarnemingen kan ook een percentage berekend worden dat vergelijkbaar is tussen gebieden. Ten slotte kan de hoeveelheid aangetroffen vuil rondom containerlocaties ook op deze wijze worden bijgehouden, of er kan voor worden gekozen tijdens handhaving rondes ook verkeerd geplaatst vuil mee te nemen. Door die hoeveelheden achteraf te wegen, ontstaat een beeld van de problematiek.</p> <p>Het aantal meldingen van burgers kan ook een indicatie zijn van afvalproblematiek. Betrokkenen bij de aanpak wijzen er echter op dat de aard van meldingen openbare ruimte (MOR) sterk verschilt. Tellen van deze meldingen zou een vertekend beeld geven. Juist de inhoud van de meldingen zegt iets over de ernst van de problematiek.</p>
Inzet	Om het effect van de aanpak vast te stellen, zijn tevens gegevens nodig over de inzet die gepleegd wordt. Die gegevens zijn momenteel al grotendeels beschikbaar. De afdeling handhaving registreert echter nog niet of bij de gepleegde inzet sprake is van een hotspotlocatie of een niet-hotspotlocatie. Dat gebeurt vanaf november 2012 wel en maakt op termijn inzichtelijk hoe de inzet zich verhoudt tot de uiteindelijke resultaten in termen van schone straten.
Cycli	Om effecten van de hotspotaanpak op nalevingsgedrag vast te stellen, achten we het noodzakelijk dat minstens twee cycli per jaar van de aanpak gedraaid worden. Dat wil zeggen dat dezelfde hotspots minstens twee keer aan bod komen. Die situatie doet zich volgens de huidige opzet pas eind 2013 voor.

⁴ Om de problematiek in kaart te brengen, strekt het tot de aanbeveling daarbij het onderscheid tussen bestemde en onbestemde bijplaatsingen te maken.

5 CONCLUSIES

Algemeen	<p>Het onderzoek is gericht op het vaststellen van de effectiviteit van de hotspotaanpak die in Amsterdam West uitgevoerd wordt. Omdat geen nulmeting is gehouden voordat de aanpak van de grond kwam, is het lastig om stellige uitspraken te doen over de effectiviteit van de aanpak. Dat wil niet zeggen dat daar niets over te zeggen is. Waar de goede maatregelen op een goede manier worden ingezet, is het zeer waarschijnlijk dat effecten te verwachten zijn. Onze conclusies hebben dan ook betrekking op de kwaliteit van het plan, de uitvoering die daaraan gegeven wordt en toekomstige (beleids)keuzes die de effectiviteit van de hotspotaanpak kunnen optimaliseren. Tot slot bespreken we de voorlopige resultaten op acht hotspots en acht niet-hotspots.</p>
Plan	<p>Binnen de hotspotaanpak is gekozen voor vier maatregelen die effectief kunnen zijn om afvalproblematiek aan te pakken. De doelen zijn duidelijk: minder afvalproblematiek en beter nalevingsgedrag. Deze doelen zijn beperkt doorvertaald naar concrete operationele doelen. Termen als 'regelmatig', 'substantiële hoeveelheden' en 'frequent' kunnen beter vermeden worden. Door doelen in ieder geval van streefcijfers te voorzien, zijn achteraf betere uitspraken te doen over het doelbereik.</p>
Uitvoering	<p>De uitvoering is sterk vanuit de afzonderlijke organisaties georganiseerd en in mindere mate gezamenlijk. Deze constatering heeft met name betrekking op de afdeling handhaving en de vuilophaaldiensten, maar geldt in mindere mate ook voor de afdeling communicatie. De meest effectieve vorm van de hotspotaanpak betreft een integrale aanpak vanuit multidisciplinaire teams. Een dergelijke aanpak komt in West niet van de grond, doordat bepaalde inzetafspraken gemaakt zijn met de afzonderlijke afdelingen en diensten. Er is volgens de verschillende afdelingen binnen de huidige afspraken en contracten beperkt ruimte om tot een flexibelere inzet van mensen te komen. Dat maakt dat ieder zijn deel van de hotspotaanpak voor de rekening neemt, maar dat een integrale aanpak <i>op straat</i>, zoals die wel voorzien is, niet uit de verf komt.</p>
Afspraken	<p>Om de hotspotaanpak tot een succes te maken, dient van bestaande afspraken afgeweken te worden of de hotspotaanpak dient dusdanig ingericht te worden dat hij past binnen de inzetafspraken zoals die nu bestaan. Dat laatste betekent dat de aanpak waarschijnlijk minder effectief zal zijn, omdat werkende mechanismen die de effectiviteit van de maatregelen bepalen (zoals het vergroten van de pakkans) niet in gang worden gezet.</p>
Resultaten	<p>Het nalevingsgedrag blijkt op grond van bijplaatsingsonderzoek op acht hotspots en acht niet-hotspots beter te zijn op de niet-hotspots. Dat zegt beperkt iets over het succes van de aanpak, het is immers onduidelijk of het</p>

nalevingsgedrag voordat de aanpak van start ging (nog) slechter was op de hotspots. Een opvallend resultaat is dat het in tachtig tot negentig procent van de aangetroffen bijplaatsingen gaat om bijplaatsingen van grofvuil. Op de hotspots komt vaker dan op de niet-hotspots ook bestemde bijplaatsing voor (zakken naast de container), maar voor het grootste gedeelte gaat het om niet-bestemde bijplaatsing (grofvuil naast de containers). Dat heeft implicaties voor de hotspotsaanpak. Op grofvuil zijn, anders dan in huisvuilzakken, vaak geen adresgegevens aan te treffen. Daarom zullen de handhavers vaker moeten posten. Uit interviews met de handhavers blijkt echter dat die aanpak slechts zelden tot betrapting op heterdaad leidt. Dat blijkt ook uit de cijfers van de afdeling handhaving: er worden relatief weinig bekeuringen geschreven en waarschuwingen gegeven.

Toekomst   Of de communicatieacties, die wel expliciet gericht zijn op grofvuil, en handhaving op maat op langere termijn hun vruchten afwerpen, moet de toekomst uitwijzen. Om structurele effecten van de hotspotsaanpak op nalevingsgedrag vast te stellen, achten we het noodzakelijk dat minstens twee cycli van de aanpak gedraaid worden. Dat wil zeggen dat dezelfde hotspots minstens twee keer per jaar aan bod komen. Die situatie doet zich volgens de huidige opzet pas eind 2013 voor.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Bijplaatsingen op acht hotspots en acht niet-hotspots

Niet-hotspots

	Jacob Catskade 7 (1)			Bellamystraat 33 (2)			Admiraal de Ruyterweg 97-114 (3)			Chasséstraat 63 (4)		
	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd
Vrijdag 16 november	0	0	0	2	1	1	10	0	10	1	1	0
Maandag 19 november	0	0	0	1	0	1	30	1	29	10	0	10
Dinsdag 20 november	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Woensdag 21 november	0	0	0	1	0	1	0	0	0	3	0	3
Donderdag 22 november	0	0	0	1	0	1	3	0	3	2	0	2
Vrijdag 23 november	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0
Maandag 26 november	0	0	0	3	1	2	1	0	1	3	1	2
Dinsdag 27 november	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Woensdag 28 november	0	0	0	2	2	0	2	0	2	3	0	3
Donderdag 29 november	1	0	1	15	0	15	2	0	2	3	0	3

Hotspots

	Fagelstraat 8 (1)			Bellamystraat / nabij Bellamyplein (2)			M.H. Trompstraat / Adm. De Ruyterweg (3)			Chasséstraat / Adm. De Ruyterweg (4)		
	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd
Vrijdag 16 november	0	0	0	1	0	1	32	0	32	0	0	0
Maandag 19 november	2	0	2	13	1	12	15	14	1	26	1	25
Dinsdag 20 november	2	0	2	1	0	1	6	0	6	0	0	0
Woensdag 21 november	30	1	29	3	1	2	6	0	6	0	0	0
Donderdag 22 november	9	0	9	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Vrijdag 23 november	0	0	0	4	2	2	4	4	0	1	0	1
Maandag 26 november	0	0	0	14	0	14	21	0	21	35	2	33
Dinsdag 27 november	1	0	1	22	0	22	0	0	0	0	0	0
Woensdag 28 november	0	0	0	7	3	4	9	0	9	9	2	7
Donderdag 29 november	2	0	2	4	0	4	14	0	14	11	1	10

Niet-hotspots

	Hudsonstraat 146 (5)			Vespuccistraat 98 (6)			J.J. Cremerplein 9 (7)			Zocherstraat 71 (8)		
	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd
Vrijdag 16 november	8	0	8	0	0	0	0	0	0	8	0	8
Maandag 19 november	15	0	15	0	0	0	2	0	2	4	0	4
Dinsdag 20 november	5	1	4	0	0	0	1	0	1	6	0	6
Woensdag 21 november	0	0	0	0	0	0	8	0	8	1	1	0
Donderdag 22 november	1	1	0	0	0	0	8	0	8	0	0	0
Vrijdag 23 november	8	2	6	0	0	0	8	0	8	0	0	0
Maandag 26 november	20	5	15	0	0	0	0	0	0	3	0	3
Dinsdag 27 november	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Woensdag 28 november	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Donderdag 29 november	16	4	12	0	0	0	0	0	0	1	0	1

Hotspots

	Cabralstraat 13 (5)			Jan Maijenstraat / hoek Vespuccistraat (6)			Busken Huetstraat / hoek Overtoom (7)			Zocherstraat 7 (8)		
	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd	Aantal	Bestemd	Onbestemd
Vrijdag 16 november	0	0	0	1	0	1	2	0	2	2	0	2
Maandag 19 november	22	7	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dinsdag 20 november	0	0	0	1	0	1	0	0	0	8	0	8
Woensdag 21 november	1	1	0	3	0	3	0	0	0	1	0	1
Donderdag 22 november	1	0	1	16	1	15	10	9	1	6	0	6
Vrijdag 23 november	1	0	1	1	0	1	14	9	5	6	0	6
Maandag 26 november	46	25	21	1	1	0	10	1	9	31	2	29
Dinsdag 27 november	0	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	0
Woensdag 28 november	12	0	12	5	1	4	9	6	3	1	0	1
Donderdag 29 november	37	7	30	2	0	2	1	0	1	4	0	4

BIJLAGE 2

Stand van zaken december 2012

Omdat het grootste deel van het onderzoek, met uitzondering van het buurtonderzoek, plaats heeft gevonden toen de hotspotaanpak nog in de opstartfase was, gaan we hier in op de stand van zaken in december 2012.

In hoofdstuk 3 van dit rapport oordelen we dat de communicatieacties, de handhaving en de flankerende maatregelen (nog) niet volgens plan verlopen. In december 2012 kunnen we concluderen dat dat deels inderdaad het geval is. Er wordt namelijk van het plan afgeweken. Voor een belangrijk deel is het oordeel echter te wijten aan het feit dat de hotspotaanpak zich nog in de opstartfase bevond. Hieronder geven we aan op welke punten van het oorspronkelijke plan wordt afgeweken. Daarnaast gaan we per interventie binnen de aanpak in op wijzigingen in de uitvoering die zich na de opstartfase hebben voorgedaan.

De uitvoering is op verschillende punten aangepast ten opzichte van het plan van aanpak zoals dat in juli 2012 werd opgesteld en beschreven is in paragraaf 2.2.2 van dit rapport. Op de volgende punten is de praktijk in december 2012 afwijkend van het oorspronkelijke plan:

- Tussen oktober en december 2012 worden vier in plaats van de geplande twee hotspots per week aangepakt.
- Het stadsdeel zet volgens het projectplan maximaal 8496 uur in voor de hotspotaanpak (72 uur per week x 48 weken x 2,5 jaar). In het ambtelijk wederhoor wordt door de projectleider aangegeven dat zowel de projectleider als de assistent-projectleider 20 uur per week aan de aanpak besteden (dat is 4800 uur in 2,5 jaar tijd). De afdeling handhaving geeft aan in die periode (3200 x 2,5) 8.000 uur te besteden. De afdeling communicatie besteedt 8 uur per week aan de aanpak. Dat komt neer op 960 uur in de projectperiode. De tijdsbesteding is dus groter geworden (13.760 uur) dan in het projectplan begroot (8496 uur).
- Wekelijks worden de vorderingen in de hotspotaanpak gemonitord. Dat gebeurt door de handhavers, die foto's maken en een lijst bijhouden met bijplaatsingen.

Op grond van de ons op dit moment beschikbare informatie is in december 2012 het volgende te zeggen over de uitvoering van de interventies binnen de hotspotaanpak:

- We melden in paragraaf 3.2 dat de buurtvoorlichters nog slechts op één locatie per week komen. Dat moeten er per 1 november vier zijn. In week

43, 44 en 45 zijn het er volgens de planning en berichtgeving op de website van het stadsdeel drie per week.¹

- Handhaving binnen de hotspotaanpak vindt (volgens het aangepaste plan) wekelijks plaats op minstens vier plaatsen. Ter illustratie: in week 46 werd op vier hotspots gehandhaafd, in week 47 op vijf.
- In paragraaf 3.3 en 3.4 worden capaciteitsafspraken als knelpunt benoemd. Deze afspraken hebben tot week 43 de uitrol van de hotspotaanpak volgens plan in de weg gestaan. Na week 43 zijn volgens plan het aantal gecombineerde acties van handhaving en het verwijderen van afval uitgevoerd in samenwerking tussen de afdeling handhaving en de uitvoering (de rayons).

Concluderend kunnen we stellen dat de hotspotaanpak in december 2012 vorm heeft gekregen. Op punten is de aanpak aangepast, zodat deze naar verwachting van de kernploeg het meest effectief is. Het effect op nalevingsgedrag zal in de toekomst gemeten moeten worden.

---

¹ <http://www.west.amsterdam.nl/diversen/nieuws-2012-0/buurtnieuws-baarsjes/uitleg-baarsjes/>